

Sygn. akt III PO 7/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

SSN Jerzy Kwaśniewski

Protokolant Anna Pęsko

w sprawie z odwołania K. S.

od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 22 lipca 2011 roku, w przedmiocie odmowy wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po

ukończeniu 65 roku życia,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 stycznia 2012 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Apelacyjnej w [...] K. S. wniosła odwołanie od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 22 lipca 2011 r., PG IX K [...], podjętej na podstawie art. 62a ust. 2 i 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze

(jednolity tekst: Dz. U. z 2008 r. Nr 7, poz. 39 ze zm.) w związku z art. 69 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.). Zaskarżoną decyzją odmówiono wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie przez skarżącą stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia.

W uzasadnieniu tej decyzji Prokurator Generalny podniósł, że skarżąca we wniosku nie sprecyzowała okresu, na jaki ma być udzielona zgoda na dalsze zajmowanie stanowiska. W tym wniosku skarżąca zaznaczyła, że wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska umożliwi jej uzyskanie od dnia 1 października 2011 r. prawa do wyższej stawki wynagrodzenia zasadniczego, co jest istotne z uwagi na świadczenia wynikające z tytułu stanu spoczynku. Ponadto podkreśliła, iż chciałaby otrzymać nagrodę roczną. Podniosła też, iż w prokuraturze pracuje ponad 35 lat i nigdy dotychczas nie korzysta z dodatkowych urlopów, a składanie licznych próśb na koniec pracy zawodowej spowodowane jest jej obecną sytuacją życiową.

Prokurator Apelacyjny pismem z dnia 23 marca 2011 r. negatywnie zaopiniował wniosek Pani Prokurator dzieląc tym samym opinię Kolegium Prokuratury Apelacyjnej w [...], które na posiedzeniu w dniu 23 marca 2011 r. podjęto uchwałę negatywnie opiniującą przedmiotowy wniosek. Prokurator Apelacyjny odniósł się również do argumentów zawartych w podaniu skarżącej, podnosząc, iż nie mogą one stanowić wystarczającego uzasadnienia do wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora powyżej 65 roku życia. Przedstawił też, iż przeniesienie Pani Prokurator w stan spoczynku nie zdestabilizuje pracy Prokuratury Apelacyjnej w [...], tym bardziej, że z uwagi na zły stan zdrowia skarżącej nie ma gwarancji, że będzie ona faktycznie wykonywała czynności służbowe. Podkreślił ponadto, że w obecnej sytuacji kadrowej wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia znacznie utrudnia, a niekiedy wręcz uniemożliwia awans prokuratorom, którzy nie tylko spełniają wymogi formalne, ale też ze względów merytorycznych w pełni zasługują na taki awans.

Krajowa Rada Prokuratury uchwałą nr .../2011 z dnia 29 czerwca 2011 roku w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej wniosku Pani K. S. pozytywnie zaopiniowała ten wniosek.

Prokurator Generalny stwierdził, że w aktualnym stanie prawnym, prokurator przechodzi w stan spoczynku z chwilą ukończenia 65 roku życia, chyba że Prokurator Generalny, na wniosek zainteresowanego prokuratora, po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków prokuratora oraz po zasięgnięciu opinii właściwego prokuratora przełożonego, a także Krajowej Rady Prokuratury wyrazi prokuratorowi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska. Jest to zasada ustawowa, a ewentualnie wyrażenie zgody przez Prokuratora Generalnego na zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 lat, ma charakter fakultatywny i jest uzależnione od całokształtu okoliczności, a więc zarówno przesłanek obiektywnych, jak i subiektywnych, dotyczących konkretnego prokuratora. Możliwość dalszego pozostawania na stanowisku prokuratora jest traktowana jako wyjątek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami, mającymi oparcie w interesie służby lub leżącymi po stronie prokuratora. Spełnienie wskazanych w przepisie art. 62a ust. 2 ustawy o prokuraturze warunków pozytywnych nie jest równoznaczne z obowiązkiem wyrażenia zgody na dalsze pozostawanie przez prokuratora w służbie. Podniesione przez skarżącą w uzasadnieniu wniosku okoliczności dotyczące uzyskania prawa do wyższej stawki wynagrodzenia zasadniczego, czy też chęć otrzymania nagrody rocznej, nie mogą być uznane za wystarczającą podstawę do odstępstwa od ustalonej reguły. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 grudnia 2006 roku, sygn. akt III PO 7/09 – „dobry stan zdrowia, chęć „doczekania” w stanie czynnym jubileuszu 45-lecia pracy zawodowej, zadowolenie z wykonywanej pracy, czy służenie doświadczeniem zawodowym młodszemu pokoleniu prokuratorów nie mogą być uznane za przesłanki automatycznie przemawiające za potrzebą dalszego pozostawania na stanowisku prokuratora”.

W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji podniesiono także, iż po stronie Pani Prokurator K. S. nie zachodzą okoliczności szczególne, przemawiające za pozostawaniem jej na stanowisku prokuratora po dniu 2 września 2011 roku, a ona sama poinformowała we wniosku, iż przebywała na zwolnieniu lekarskim i w dacie jego złożenia nie przedłożyła koniecznego zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia, o którym mowa w art. 62a ust. 2 ustawy o prokuraturze. W okresie od dnia 12 stycznia 2011 r. do dnia 3 czerwca 2011 r. skarżąca przebywała na

długotrwałym zwolnieniu lekarskim. Wezwana przez Krajową Radę Prokuratury do uzupełnienia wniosku z dnia 1 marca 2011 r. zainteresowana dołączyła zaświadczenie lekarskie z dnia 27 maja 2011 r., z którego wynika, iż brak jest przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania przez nią pracy na stanowisku prokuratora. W dacie wystawienia zaświadczenia o stanie zdrowia skarżąca pozostawała nadal na zwolnieniu lekarskim. Jednocześnie skarżąca przedstawiła w przedmiotowym wniosku, iż złożyła prośbę o urlop dla poratowania zdrowia, załączając zaświadczenie lekarskie z dnia 16 lutego 2011 r., z treści którego wynika, że „ze względu na charakter schorzeń celowe i zasadne jest udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia”. Decyzją z dnia 9 marca 2011 r. Prokurator Generalny nie uwzględnił powyższej prośby, z uwagi na brak dostatecznych podstaw do udzielenia takiego urlopu.

Przeniesienie skarżącej w stan spoczynku nie zdestabilizuje pracy Prokuratury Apelacyjnej, gdyż brak jest po stronie tejże Prokuratury szczególnego interesu uzasadniającego jej dalsze wykonywanie obowiązków służbowych. Ponadto w jednostce tej pracują prokuratorzy, którzy posiadają odpowiednie kwalifikacje niezbędne do przejęcia obowiązków skarżącej, bez ryzyka zaburzenia prawidłowego funkcjonowania tej jednostki prokuratury. W chwili obecnej w Prokuraturze Apelacyjnej w [...] w ramach długotrwałych delegacji czynności służbowe wykonuje 14 prokuratorów prokuratury okręgowej, oczekujących na awans zawodowy. W chwili obecnej Prokuratura Apelacyjna dysponuje limitem 60 etatów, z czego wszystkie są obsadzone. Aktualnie na delegacji w tej jednostce pozostaje 14 prokuratorów prokuratury okręgowej z całego okręgu apelacji, aż 10 potencjalnie posiada możliwość uzyskania tytułu prokuratora prokuratury apelacyjnej. Natomiast spośród 244 prokuratorów z tytułem prokuratora prokuratury okręgowej w niniejszej apelacji, znaczna większość potencjalnie posiada możliwość uzyskania tytułu prokuratora prokuratury apelacyjnej.

W odwołaniu od tej decyzji skarżąca zarzuciła:

1.naruszenie art. 62a ust.2 ustawy o prokuraturze w związku z art. 69 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych albowiem wydając zaskarżoną decyzję Prokurator Generalny przekroczył granicę swobodnego uznania wyznaczonego treścią art. 62a ust. 2 ustawy o prokuraturze poprzez daleko posuniętą dowolność

korzystania z przypisanej mu kompetencji w przedmiocie niewyrażania zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia, bez wyważenia wszystkich okoliczności związanych z interesem służby i interesem prokuratora;

2.naruszenie art. 24 pkt 11 ustawy o prokuraturze poprzez przekazanie wniosku o dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia do Kolegium Prokuratury Apelacyjnej w [...], nie zaś bezpośrednio do Krajowej Rady Prokuratorów, celem jego zaopiniowania, pomimo tego, że ten pierwszy organ nie był upoważniony do realizacji tego zadania, co sprawiło, że pomimo pozytywnej opinii Krajowej Rady Prokuratorów, Prokurator Generalny podejmując decyzję opierał się w głównej mierze na uchwale odjętej przez Kolegium Prokuratury Apelacyjnej w [...].

Zdaniem skarżącej Prokurator Generalny przekroczył granicę swobodnego uznania wyznaczonego treścią art. 62a ust. 2 ustawy o prokuraturze poprzez zaniechanie rzetelnej analizy wniosku z dnia 1 marca 2011 r., z którego jednoznacznie wynikało, iż głównym celem jest prośba o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora wyłącznie do końca 2011 r. Pozostawanie w służbie do końca 2011 r. miało istotne znaczenie, albowiem z dniem 1 października 2011 r. nabywała uprawnienia do III stawki awansowej, jak również przysługiwałaby jej nagroda roczna. W prokuraturze przepracowała ponad 35 lat, zaś w zawodzie prawnika 42 lata. Dlatego też wniosek o dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia na okres jedynie 4 miesięcy nie powinien spotkać się z odmowną decyzją. Podnoszony w uzasadnieniu decyzji Prokuratora Generalnego zarzut o niesprecyzowaniu okresu, na jaki ma być udzielona zgoda na zajmowanie stanowiska po ukończeniu 65 roku życia jest nieprawdziwy, albowiem okres ten został wskazany w treści wniosku, o którym mowa. Świadczy to o powierzchownej i nierzetelnej analizie przedmiotowego wniosku. Nie uwzględniono też pozytywnej opinii Krajowej Rady Prokuratorów podjętej uchwałą nr 341/2011 z dnia 29 czerwca 2011 r. pomimo, iż wyłącznie Krajowa Rada Prokuratorów ma decydujący wpływ na obiektywne ocenianie tego typu wniosków. Przy podejmowaniu decyzji wzięto pod uwagę wyłącznie opinię Kolegium Prokuratury Apelacyjnej w [...], która w świetle ustawy o prokuraturze nie

jest władna do opiniowania tego typu wniosków. Taka pozaustawowa praktyka rozpoznawania wniosków o kontynuowanie służby po ukończeniu 65 roku życia jest stosowana wyłącznie w Prokuraturze Apelacyjnej w [...] i nie znajduje oparcia w przepisach prawa.

Podniesiono też, że Prokurator Generalny przedstawił stanowisko, iż „możliwość dalszego pozostawania na stanowisku jest traktowana jako wyjątek uzasadniony szczególnymi okolicznościami, mającymi oparcie w interesie służby lub leżącymi po stronie prokuratora” – a czymże jest przedłużenie wyłącznie o 4 miesiące okresu pozostawania na stanowisku, jak nie wyjątkiem leżącym po stronie prokuratora? Zdaniem skarżącej nie można również utożsamiać jej konkretnego przypadku z powołanym w uzasadnieniu decyzji Prokuratora Generalnego poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 14 stycznia 2010 r. (III PO 7/09) kiedy to „chęć doczekania” w stanie czynnym jubileuszu 45-lecia pracy zawodowej związana była z jednorazową wypłatą gratyfikacji, zaś w jej sytuacji z uzyskaniem uprawnienia do III stawki awansowej, która determinowała wysokość otrzymanego świadczenia do końca życia. Rozumiejąc potrzebę pokoleniowej wymiany kadr prokuratorskich, o której mowa w uzasadnieniu decyzji Prokuratora Generalnego, należy zaznaczyć, że przedłużenie okresu pozostawania na stanowisku prokuratora o dodatkowe cztery miesiące po ukończeniu 65 roku życia w żaden sposób nie miałyby wpływu na poprawę sytuacji kadrowej Prokuratury Apelacyjnej w [...].

Prokurator Generalny wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odwołanie jest nieuzasadnione. Zgodnie z art. 62a ustawy o prokuraturze, prokurator może dalej zajmować stanowisko jeżeli Prokurator Generalny na wniosek prokuratora po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków prokuratora, oraz po zasięgnięciu opinii właściwego prokuratora przełożonego, wyrazi prokuratorowi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska. Ustalone orzecznictwo Sądu Najwyższego przyjmuje, że Prokurator Generalny podejmuje decyzję na podstawie

swobodnego uznania, a jej kontrola przez Sąd Najwyższy ograniczona jest do oceny, czy nie zostały przekroczone granice tego uznania. Inaczej mówiąc, Sąd Najwyższy nie może wkraczać w ustawowe kompetencje Prokuratora Generalnego i dokonywać oceny, czy zainteresowany prokurator ma nadal sprawować swoją funkcję, lecz jedynie bada, czy decyzja Prokuratora Generalnego nie jest arbitralna lub podjęta przy użyciu niedozwolonych kryteriów. Wymiana pokoleniowa prokuratorów jest przesłanką, którą Prokurator Generalny może brać pod uwagę przy ocenie zasadności wniosku prokuratora o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska (por. wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2010 r., III PO 1/10).

Zarzut przekroczenia przez Prokuratora Generalnego granic swobodnego uznania jest nieuzasadniony także z tego względu, że skarżąca całkowicie pomija jej stan zdrowia, powodujący konieczność korzystania z licznych zwolnień lekarskich, szczegółowo wymienionych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Sama też oceniła swój stan zdrowia jako niewystarczający do właściwego wykonywania obowiązków prokuratora, gdyż złożyła (bezsukutecznie) wniosek o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia. W takiej sytuacji nie jest wyjątkową okolicznością leżącą po stronie prokuratora, mogącą uzasadnić wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska, możliwość uzyskania wyższej stawki awansowej w nieodległym okresie lub innej korzyści majątkowej. W tym zakresie Sąd Najwyższy podziela motywy wyroku z dnia 14 stycznia 2010 r., III PO 7/09 (LEX nr 578147). Nie jest uzasadniony zarzut odwołania że Prokurator Generalny błędnie przyjął, iż we wniosku nie oznaczono okresu, na jaki ma być udzielona zgoda na dalsze zajmowanie stanowiska. Okres ten nie został bowiem wyraźnie określony – co nie ma zresztą istotnego znaczenia w sprawie – a możliwość uzyskania wyższej stawki awansowej i nagrody roczne były wskazane jako argumenty do uzyskania pozytywnej decyzji Prokuratora Generalnego.

Także bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 24 pkt 11 ustawy o prokuraturze. Przed skierowaniem wniosku prokuratora do zaopiniowania – zgodnie z tym przepisem – przez Krajową Radę Prokuratury, prokurator apelacyjny, na podstawie art. 22 pkt 7 ustawy o prokuraturze, może zwrócić się do kolegium

prokuratury apelacyjnej o wyrażenie opinii w tej sprawie. Potwierdza to wyrok z 9 lutego 2005 r., III PO 61/04 (OSNP 2005 nr 20, poz. 326).

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 62a ust. 1 i 3a orzeczono jak w sentencji.

/tp/